

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

TASDIQLAYMAN”
O‘quv ishlar bo‘yicha prorektor
D.P. Axmadjanov
2024-yil

IJTIMOIV TA‘MINOT HUQUQI
FANINING ISHCHI O‘QUV DASTURI (SILLABUSI)
Kunduzgi 4-kurs

Bilim sohasi: 100000 – Ta‘lim
Ta‘lim sohasi: 110000 – Ta‘lim
Talim yo‘nalishi: 60112100 – Milliy g‘oya, ma‘naviyat asoslari va huquq ta‘limi

№	Mashg‘ulot turi	Ajratilgan soat	Semestr	
			8	
			Ajratilgan soat	Ajratilgan kredit
1	Ma‘ruza	26	26	4
2	Seminar	26	26	
3	Kurs ishi	-	-	
4	Mustaqil ta‘lim	52	52	
5	Jami auditoriya soati	52	52	
6	Umumiy soat	104	104	

CHIRCHIQ- 2024

Fanning ishchi o'quv dasturi (Sillabusi) Chirchiq davlat pedagogika universiteti kengashining 2024 -yil "24 06 dagi 19-sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan.

Tuzuvchilar:

A.A.Yo'ldoshev

CHDPU "Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi" kafedrasida o'qituvchisi

O.T.Berkinov

CHDPU "Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi" kafedrasida katta o'qituvchisi

Taqrizchilar:

R.A.Ikramov

CHDPU "Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi" kafedrasida dotsenti, y.f.n.

M.S.Boltayev

Toshkent davlat yuridik universiteti professori, y.f.d.

Fanning o'quv ishchi dasturi Chirchiq davlat pedagogika universiteti Gumanitar fanlar fakulteti kengashining 2024 yil "20 06 dagi 12-sonli majlisida muhokamadan o'tkazilgan.

Fakultet dekani:

R.A.Ikramov

Fanning o'quv ishchi dasturi Chirchiq davlat pedagogika universiteti Gumanitar fanlar fakulteti "Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi" kafedrasining 2024 yil "22 06 dagi 24 -sonli majlisida ko'rib chiqilgan va tasdiqlashga tavsiya qilindi.

Kafedra mudiri:

G.G'.G'affarova

Fan/modul kodi Soc secur 4124	O'quv yili 2024-2025	Semestr 8	ECTS – Kreditlar 4	
Fan/modul turi Tanlov fan	Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
	Fanning nomi	Audiotoriya mashg'ulotlari	Mustaqil ta'lim	Jami yuklama
1	Ijtimoiy ta'minot huquqi	52 soat	52 soat	104 soat

1. O'quv fanini o'qitish bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar.

Ijtimoiy ta'minot huquqi sohasida ijtimoiy ta'minot huquqi asoslari, tuzilishi, tizimi, prinsiplari, tamoyillari va manbalari; ijtimoiy ta'minot huquqiga oid munosabatlar, uning tashkiliy-huquqiy shakllari; pensiya tizimi, tibbiy mehnat ekspertizasining huquqiy asoslari, pensiyalarni tayinlash, xisoblash, qayta xisoblash va to'lash, ijtimoiy ta'minot huquqida nafaqalar, ijtimoiy yordam va ijtimoiy xizmat kabi masalalarni o'rgatadi.

2. Ijtimoiy taminot huquqi fanining maqsad va vazifalari.

Fanni o'qitishdan maqsad – Ijtimoiy ta'minot huquqi talabalarga ijtimoiy ta'minot huquqining predmeti, maqsad va vazifasi; ijtimoiy ta'minot masalalariga oid huquqiy munosabatlarni tartibga soluvchi qonun-hujjatlar; ijtimoiy ta'minot tushunchasi; ijtimoiy ta'minot huquqining jamiyatdagi o'rni; O'zbekistonda ijtimoiy ta'minot huquqining tarixi; ijtimoiy ta'minotga oid munosabatlar tushunchasi; davlat va aholi o'rtasidagi ijtimoiy ta'minotga oid munosabatlarni tartibga solish qoidalari; tartibga solish, qo'llay bilish masalalarini o'rgatishni maqsad qilgan.

Fanning vazifasi – talabalarda ijtimoiy ta'minotga doir normalarni tahlil qilish; ularga to'g'ri yuridik baho berish, olgan bilimlari asosida amaliyotda yuzaga kelgan turli muammoli vaziyatlarni hal eta olish; amaliy muammolarni hal qilishda normativ huquqiy hujjatlar talqin qilish va qo'llash, ijtimoiy ta'minotga doir qonunchilik normalari tug'ri sharhlash va tahlil etish, muammoli masalalarni tanqidiy baholash va hal etish ko'nikmalarini shakllantiradi, rivojlantiradi va bu borada nazariy va amaliy ko'nikmalarini shakllantirishdan iborat.

3. Ma'ruza mashg'ulotlari

№	Mashg'ulot mavzulari	Dars soatlari hajmi
VIII- semestr		
1	Ijtimoiy ta'minot tizimining vujudga kelishi, rivojlanish tarixi	2

	va taraqqiyot bosqichlari.	
2	Ijtimoiy ta'minot huquqi fanining boshqa fanlar bilan aloqadorligi.	2
3	Ijtimoiy ta'minot huquqining asosiy tamoillari va manbalari.	2
4	Ijtimoiy ta'minotga oid huquqiy munosabatlar.	2
5	Jaxon ma'mlakatlarida ijtimoiy ta'minot masalasi. Ijtimoiy ish va ijtimoiy ta'minotning globallashuvi.	2
6	Mehnat staji va fuqarolar ijtimoiy huquqlarini amalga oshirishdagi ahamiyati.	2
7	Fuqarolarning pensiya ta'minotiga taluqli huquqlari va pensiya turlari. Yoshga doir pensiyalar.	2
8	Nogironlik va boquvchisini yo'qotkanlik pensiyalari.	2
9	Pensiyalarni tayinlash, to'lash tartibi va qayta hisoblash.	2
10	Fuqarolarga tayinlanadigan va to'lanadigan nafaqalar.	2
11	Fuqarolarga ko'rsatiladigan ijtimoiy yordam va imtiyozlar.	2
12	Fuqarolarga davlat tomonidan subsidiyalar ajratish va imtiyozli kreditlar berish tartibi.	2
13	Taraqqiyot strategiyasi va O'zbekiston 2030 strategiyasi doirasida aholiga qulay ijtimoiy muht yaratish hamda ularga imtiyoz, imkoniyatlar yaratish borasidagi qonunchilikdagi islohotlar tahlili.	2
Jami:		26

Talabalar fanni puxta o'zlashtirishi uchun o'qitishning ilg'or va zamonaviy usullaridan foydalanish, yangi informatsion-pedagogik texnologiyalarni tatbiq qilish muhim ahamiyatga ega. Fanni o'zlashtirishda darslik, o'quv va metodik qo'llanmalar, tarqatma materiallar, elektron materiallardan foydalaniladi. Ma'ruza, seminar mashg'ulot mavzulariga mos ravishda ilg'or pedagogik texnologiyalar tanlanadi. Fanni o'qitishda «Keys-stadi», «Blits so'rov», «Nima uchun», «Aqliy xujum», «Klaster», «Venn halqachalari» kabi pedagogik texnologiyalardan foydalaniladi. Bunda har bir mavzuning o'ziga xosligi hisobga olinadi. Shuningdek, audio, video, va boshqa axborot texnikasidan foydalaniladi.

4. Seminar mashg'ulotlari mavzusi

№	Mashg'ulot mavzulari	Dars soatlari hajmi
VIII- semestr		
1	Ijtimoiy ta'minot tizimining vujudga, rivojlanish tarixi va taraqqiyot bosqichlari.	2
2	Ijtimoiy ta'minot huquqi fanining boshqa fanlar bilan aloqadorligi.	2

3	Ijtimoiy ta'minot huquqining asosiy tamoillari va manbalari.	2
4	Ijtimoiy ta'minotga oid huquqiy munosabatlar.	2
5	Jaxon ma'mlakatlarida ijtimoiy ta'minot masalasi. Ijtimoiy ish va ijtimoiy ta'minotning globallasuvi.	2
6	Mehnat staji va fuqarolar ijtimoiy huquqlarini amalga oshirishdagi ahamiyati.	2
7	Fuqarolarning pensiya ta'minotiga talluqli huquqlari va pensiya turlari. Yoshga doir pensiyalar.	2
8	Nogironlik va boquvchisini yo'qotkanlik pensiyalari.	2
9	Pensiyalarni tayinlash, to'lash tartibi va qayta hisoblash.	2
10	Fuqarolarga tayinlanadigan va to'lanadigan nafaqalar.	2
11	Fuqarolarga ko'rsatiladigan ijtimoiy yordam va imtiyozlar.	2
12	Fuqarolarga davlat tomonidan subsidiyalar ajratish va imtiyozli kreditlar berish tartibi.	2
13	Taraqqiyot strategiyasi va O'zbekiston 2030 strategiyasi doirasida aholiga qulay ijtimoiy muht yaratish hamda ularga imtiyoz, imkoniyatlar yaratish borasidagi qonunchilikdagi islohotlar tahlili.	2
Jami:		26

Talabalar fanni puxta o'zlashtirishi uchun o'qitishning ilg'or va zamonaviy usullaridan foydalanish, yangi informatsion-pedagogik texnologiyalarni tatbiq qilish muhim ahamiyatga ega. Fanni o'zlashtirishda darslik, o'quv va metodik qo'llanmalar, tarqatma materiallar, elektron materiallardan foydalaniladi. Ma'ruza, amaliy mashg'ulot mavzulariga mos ravishda ilg'or pedagogik texnologiyalar tanlanadi. Fanni o'qitishda "Tarmoqlar", "Aqliy hujum", "Bumerang", "Yelpig'ich", "Tarozi", «Klaster», «Venn halqachalari», "Olti qalpoq" kabi pedagogik texnologiyalardan foydalaniladi. Bunda har bir mavzuning o'ziga xosligi hisobga olinadi. Shuningdek, audio-, video-, kompyuter texnikasidan foydalaniladi.

5. Mustaqil ta'lim

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Dars soatlari hajmi
1.	"Temir daftar"ga fuqarolarni ro'yxatga olish va ro'yxatdan chiqarish tartibi. Daftarga kiritilgan fuqarolarga beriladigan imtiyoz va imkoniyatlar turlari.	2
2.	"Ayollar daftari"ga fuqarolarni ro'yxatga olish va ro'yxatdan chiqarish tartibi. Daftarga kiritilgan fuqarolarga beriladigan imtiyoz va imkoniyatlar turlari.	2
3.	"Yoshlar daftari"ga fuqarolarni ro'yxatga olish va	2

	ro'yxatdan chiqarish tartibi. Daftarga kiritilgan fuqarolarga beriladigan imtiyoz va imkoniyatlar turlari.	
4.	Subsiya asosida imtiyozli ipoteka kreditini olish tartibi	2
5.	Ta'lim krediti olish tartibi	2
6.	O'zbekistonda talabalarga yaratilgan imtiyoz va imkoniyatlar	2
7.	Maktab o'qituvchilariga yaratilgan imtiyoz va imkoniyatlar	2
8.	Oliy ta'lim muassasalari o'qituvchilariga yaratilgan imtiyoz va imkoniyatlar	2
9.	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilariga yaratilgan imtiyoz va imkoniyatlar	2
10.	Davlat mukofotlari va unvonlarini olgan fuqarolarga beriladigan imtiyoz va imkoniyatlar	2
11.	Harbiylar va ularning farzandlariga yaratilgan imtiyoz va imkoniyatlar	2
12.	Fan olimpiadalari, nomli davlat stipendiyalari va turli tanlovlarda g'olib bo'lgan yoshlarga beriladigan imtiyoz va imkoniyatlar.	2
13.	Nogironligi bo'lgan fuqarolarga yaratilgan ijtimoiy xizmat va taminotlar turlari	2
14.	Boquvchisini yo'qotgan, mehribonlik uyi tarbiyalanuvchilariga davlat tomonidan yaratilgan imtiyoz va imkoniyatlar	2
15.	Imtiyozli pensiyaga chiqishga haqli bo'lgan kasblar turlari va ularni hisoblash tartibi	2
16.	Sanatoriya, pansiyonat va dam olish muassasalari ro'yhati hamda ularga imtiyozli yo'llanma olish tartibi	2
17.	Sog'liqni saqlash tizimidagi fuqarolarga yaratilgan ijtimoiy xizmatlar va imtiyozlar tasnifi	2
18.	Xorijiy oliy ta'lim muassasalarida o'qish uchun davlat va nodavlat tashkilotlardan hamda horijiy oliy ta'lim muassasalaridan grant yutish tartibi	2
19.	Fuqarolarga ijtimoiy ta'minot, ijtimoiy xizmatlarni ko'rsatish va turli imtiyoz hamda imkoniyatlar yaratishda Germaniya, Fransiya, Shvetsariya tajribasi	2
20.	Fuqarolarga ijtimoiy ta'minot, ijtimoiy xizmatlarni ko'rsatish va turli imtiyoz hamda imkoniyatlar yaratishda Norvegiya, Shvetsiya, Finlandiya tajribasi	2

21.	Fuqarolarga ijtimoiy ta'minot, ijtimoiy xizmatlarni ko'rsatish va turli imtiyoz hamda imkoniyatlar yaratishda Buyuk Britaniya, Dniya, Ispaniya tajribasi	2
22.	Fuqarolarga ijtimoiy ta'minot, ijtimoiy xizmatlarni ko'rsatish va turli imtiyoz hamda imkoniyatlar yaratishda AQSH, Kanada, Meksika tajribasi	2
23.	Fuqarolarga ijtimoiy ta'minot, ijtimoiy xizmatlarni ko'rsatish va turli imtiyoz hamda imkoniyatlar yaratishda Xitoy, Yaponiya, Janubiy Koreya tajribasi	2
24.	Fuqarolarga ijtimoiy ta'minot, ijtimoiy xizmatlarni ko'rsatish va turli imtiyoz hamda imkoniyatlar yaratishda Rossiya, Turkiya, Qozog'iston tajribasi	2
25.	"Ijtimoiy himoya yagona restore"ga kiritilgan oilalarga beriladigan imtiyoz va imkoniyatlar tahlili.	2
26.	"O'zbekiston 2030" strategiyasida aholini yashash sharoitini yaxshilash va yoshlarni ta'lim olishi hamda ilm fan yutuqlarini rag'batlantirishga qaratilgan tashabbuslar tahlili.	2
Jami:		52 soat

6. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettirish, o'rganilayotgan mavzular haqida mustaqil mushohada yuritish. Seminar mashg'ulotlariga berilgan topshiriqlarni to'liq bajargan holatda joriy nazoratni baholash uchun ball yig'ish. Mustaqil ta'lim boyicha berilgan mavzular boyicha mustaqil izlanib maruza matni shakllantirish, shu asosida slayd tayyorlash, mavzu doirasida beshta kasus, kamida o'nta glosariy va yigirmata test savollarini shakllantirish. Oraliq nazorati olingunga qadar o'tilgan mavzulardan savollar shakllantirilib og'zaki tartibda olinadi. Yakuniy nazorat test topshirig' tartibida olinadi.

7. Fan bo'yicha talabalar bilimni baholash va nazorat qilish mezonlari

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirining 2018-yil 9-avgustdagi 19-2018-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan, O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligidan 2018-yil 26-sentyabrdagi 3069-son bilan ro'yxatdan o'tkazilgan "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimni nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risidagi" nizomga muvofiq ishlab chiqildi.

1	2
Baholash usullari	Yozma ishlar, og'zaki so'rov, ko'rgazmalar
Baholash mezonlari	<p>5- "a'lo"</p> <ul style="list-style-type: none"> - xulosa va qaror qabul qilish; -ijodiy fikrlay olish; - mushohada yurita olish; -olgan bilimlarini amalda qo'llay olish; -mohiyatini tushunish; -bilish, aytib berish; -tasavvurga ega bo'lish
	<p>4- "yaxshi"</p> <ul style="list-style-type: none"> - mushohada yurita olish; -olgan bilimlarini amalda qo'llay olish; -mohiyatini tushunish; -bilish, aytib berish; -tasavvurga ega bo'lish.
	<p>3- "qoniqarli"</p> <ul style="list-style-type: none"> -mohiyatini tushunish; -bilish, aytib berish; -tasavvurga ega bo'lish.
	<p>2- "qoniqarsiz"</p> <ul style="list-style-type: none"> -aniq tasavvurga ega emaslik, bilmaslik.

Asosiy adabiyotlar:

1. Д.Қ Ахмедов., Ижтимоий таъминот ҳуқуқи. Дарслик. – Т.: 2008 405 б.
2. А Ваҳобов., Ижтимоий иш ва ижтимоий та'минотга кириш. Дарслик. – Ташкент "Innovatsiya-Ziyo" 2020 у.
3. Ю Турсунов., Ўзбекистон Республикасининг ижтимоий таъминот ҳуқуқи. Дарслик. – ТОШКЕНТ «ВОРИС-НАШРИЁТ» 2012 й, 304 б.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Moddiy yordam va ko'makka muhtoj oilalarni, xotin-qizlar va yoshlarni ijtimoiy qo'llab-quvvatlash bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risidagi qarori 250-son, 28.04.2021-y.

2. "Yoshlar muammolarini o'rganish va hal etish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi hukumat qarori 312-son, 07.06.2022-y.

3. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. – Toshkent: "O'zbekiston", 2022. - 440

4. M.A Akayeva., Ijtimoiy ta'minot huquqi. O'quv qo'llanma – Namangan 2019 y, 242 b.

5. Shamsiddinov M., Ijtimoiy ta'minot huquqi. O'quv uslubiy qo'llanma – Toshkent 2022 y, 36 b.

6.М.А.Усманова. Ўзбекистонда ижтимоий химоя: фуқаролик-ҳуқуқий жихатлари. Т., ТДЮИ, 2006 й. 198 б.

7. O'zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksi. Adolat nashriyoti 2023 yil.

8. Фуқароларнинг давлат пенция таъминоти тўғрисида қонуни. 938-ХИИ-сон, 03.09.1993-й.

Axborot manbalari:

1. www.lex.uz
2. www.ziyonet.uz
3. www.norma.uz
4. library-tsul.uz
5. www.cspu.uz